

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – EU:n uusi nuorisostrategia: nuorten osallistaminen, yhdistäminen ja vaikutusmahdollisuudet”

(COM(2018) 269 final)

(2019/C 62/24)

Esittelijä: **Michael MCLOUGHLIN**

Toinen esittelijä: **Adam ROGALEWSKI**

Lausuntopyyntö	Euroopan komissio, 18.6.2018
Oikeusperusta	Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 165 artikla
Vastaava erityisjaosto	”työllisyys, sosiaaliasiat, kansalaisuus”
Hyväksyminen erityisjaostossa	26.9.2018
Hyväksyminen täysistunnossa	18.10.2018
Täysistunnon nro	538
Äänestystulos	116/4/2
(puolesta / vastaan / pidättyi äänestä)	

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 ETSK on tyytyväinen EU:n nuorisostrategiaan (jäljempänä ”strategia”) vuosille 2019–2027 ja erityisesti EU:n nuorisokoordinaattorin tehtävän perustamiseen osana strategiaa.

1.2 ETSK katsoo, että luonteeltaan monialaisen strategian olisi yhdistyttävä tiiviimmin EU:n nykyisiin ohjelmiin, kuten Erasmus+-ohjelmaan, nuorisotakuuseen ja Euroopan solidaarisuusjoukkoihin.

1.3 ETSK katsoo, että jotta strategia tuottaisi tulosta, siinä olisi kiinnitettävä huomio seuraaviin kolmeen tavoitteeseen:

- Omaksutaan monialainen, kokonaisvaltainen tarkastelutapa nuoriin ja heidän tarpeisiinsa ja oikeuksiinsa.
- EU:n uuden nuorisokoordinaattorin tulisi pääasiassa paneutua monialaisen työn vetämiseen, ja kyse tulisi olla ylemmän johtotason vastuutehtävästä.
- EU:n nuorisopolitiikka tulisi sisällyttää talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson prosessiin, jotta huomio kohdennetaan enenevästi toteutukseen, varsinkin monialaisilla sektoreilla.

1.4 ETSK katsoo, että strategian soveltamisalaa olisi laajennettava digitalisoinnin, ilmastonmuutoksen ja populismin lisääntymisen kaltaisia globaaleja haasteita kohtaavien nuorten suojeluun, tukeen sekä näiden varustamiseen siihen oikeuksiin, tietoihin ja taitoihin.

1.5 ETSK suosittaa asettamaan strategiassa korkeat tavoitteet monialaiselle työlle, joka koskee EU:n muita merkityksellisiä toimintapolitiikkoja, kuten työllisyyttä, koulutusta, terveydenhuoltoa, muuttoliikettä ja tasa-arvoa.

1.6 ETSK suosittelee, että strategiassa kiinnitetään enemmän huomiota nuoria koskeviin työllisyyskysymyksiin, erityisesti työn tulevaisuudesta käytävään keskusteluun, sekä muihin sosiaalisiin kysymyksiin, kuten mielenterveyteen, tasa-arvoon ja koulutukseen.

1.7 ETSK on samaa mieltä komission kanssa siitä, että strategian on edistettävä demokratiaa, mutta katsoo, että sen olisi myös edistettävä laajempaa kansalaisaktiivisuutta, muun muassa äänestämistä, vapaaehtoistyötä, nuorten johtamaa kansalaisjärjestötoimintaa ja demokratiaa työpaikoilla sekä työmarkkinavuoropuhelua.

1.8 ETSK on vakuuttunut siitä, että nuorten osallistumista päätöksentekoprosesseihin olisi edistettävä muutenkin kuin kertaluontoisissa tapahtumissa. Lisäksi nuorisosaioita koskevaa EU:n vuoropuhelua kehitettäessä on parannettava vapaaehtoistyöhön keskittyvien nuorisjärjestöjen ja kansallisten nuorisoneuvostojen asemaa ja käytettävä myös muita keinoja. EU:n toimielinten olisi otettava tässä vetovastuu, ja ETSK:n tulisi kuulua johtaviin instituutioihin, jotka parantavat nuorten osallisuutta EU:n tasolla.

1.9 On rohkaistava lisäämään nuorisotyön määrärahoja sekä pitkän aikavälin investointeja julkisiin palveluihin varsinkin siellä, missä julkisia palveluita on leikattu.

1.10 Strategian on vastattava oikeuksiin perustuvaa lähestymistapaa, esimerkiksi tarvittaessa YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen pohjalta.

1.11 Strategiassa on kiinnitettävä enemmän huomiota nuoriin naisiin ja tyttöihin, nuoriin hlbtq+-henkilöihin, vammaisiin nuoriin sekä nuoriin muuttajiin ja pakolaisiin.

1.12 Jäsenvaltioilta olisi edellytettävä nuorisopolitiikassa lähentymistä ylöspäin, ja tätä helpottamaan olisi edellytettävä vastaavia aloja kattavia kansallisia suunnitelmia. Edellisessä strategiassa käynnistettyä indikaattoriprosessia on vahvistettava tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

1.13 ETSK ehdottaa, että EU:n nuorisoportaali käytettäisiin mahdollisimman monia sähköisiä välineitä liittyen nuorten nykyiseen osallistumiseen.

1.14 ETSK pitää EU:n uutta erityistä nuorisostrategiaa tervetulleena. Komitea suosittelee kuitenkin painokkaasti, että nuorisokysymykset liitetään osaksi jokaista politiikanalaa Euroopan komission kaikkien eri pääosastojen myötävaikutuksella.

2. Taustaa

2.1 Ehdotettu strategia on kolmas EU:n ehdottama kehys nimenomaan Euroopan nuorisoa varten. Uusi strategia sisältää kolmeen toiminta-alueeseen ryhmiteltyjä toimia. Ne ovat sitouttaminen, yhdistäminen ja vaikutusmahdollisuudet. EU:n kauden 2010–2018 nuorisostrategiassa on kahdeksan toiminta-aluetta: työllisyys ja yrittäjyys, sosiaalinen osallisuus, osallistuminen, koulutus, terveys ja hyvinvointi, vapaaehtoistoiminta, nuoriso ja maailma, kulttuuri ja luovuus.

2.2 Uudessa strategiassa merkittävimpiä muutoksia ovat EU:n nuorisokoordinaattorin tehtävän perustaminen, nuorten kanssa käytävän järjestelmällisen vuoropuhelun korvaaminen EU:n nuorisoa koskevalla vuoropuhelulla sekä useiden aiempien tavoitteiden yhdistäminen monialaisiksi suuntauksiksi, millä pyritään avaamaan viestintäkanavia nuorten ja poliittisten päätöksentekijöiden välille.

2.3 Aiempien strategioiden tavoin nuorisotakuuta ei sisällytetä strategiaan. Se on osa Euroopan sosiaalirahasto plusaa.

2.4 Sekä kansallisella että EU:n tasolla on monia strategian alaa koskevia aloitteita. Erasmus+-ohjelmassa, nuorisotakuussa, nuorisotyöllisyysaloitteessa ja Euroopan sosiaalirahastossa tehdään merkittävää työtä. Muita tähän liittyviä merkityksellisiä aloja ovat uuden osaamisen ja työllisyyden ohjelma sekä Euroopan solidaarisuusjoukot. Samalla myös muilla toimintapolitiikoilla on suuri vaikutus nuorisoon niin kutsutuilla monialaisilla sektoreilla (esimerkiksi liikenne, sosiaalasiat, terveydenhuolto, ulkoiset toimet ja maatalous). Lisäksi kaikilla jäsenvaltioilla on omat lähestymistapansa nuorisopolitiikkaan ja muihin nuoriin vaikuttaviin kysymyksiin.

2.5 Nuorisosaivat on sisällytetty muun muassa Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilariin sekä YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelmaan ja kestävän kehityksen tavoitteisiin.

2.6 ETSK on jo antanut useita, nuorisokysymyksiä koskevia lausuntoja, kuten lausunnot nuorisotyöllisyysaloitteesta⁽¹⁾, nuorisotakuusta⁽²⁾, Euroopan solidaarisuusjoukoista⁽³⁾ ja hiljattain laadukkaan ja tehokkaan oppisopimuskoulutuksen eurooppalaisista puitteista⁽⁴⁾. Se on myös arvioinut kansalaisyhteiskunnan näkökulmasta EU:n nuorisotyöllisyyspolitiikkojen ja erityisesti nuorisotakuun täytäntöönpanoa valituissa kuudessa jäsenvaltiossa.

⁽¹⁾ EUVL C 268, 14.8.2015, s. 40

⁽²⁾ EUVL C 271, 19.9.2013, s. 101

⁽³⁾ EUVL C 81, 2.3.2018, s. 160

⁽⁴⁾ EUVL C 262, 25.7.2018, s. 41

2.7 Käsillä olevan lausunnon pohjaksi järjestettiin nuorison vetämä kuulemistilaisuus. Nuoret toivat siinä julki mitä suurinta epävarmuutta. He kokivat suurta painetta ja katsoivat, että eri reitin valitsevat tai koulun varhaisessa vaiheessa päättävät eivät juurikaan saa hyväksyntää. Eräät nuorista kertoivat joutuneensa ryhtymään ajattelemaan eläkettään jo teini-iässä. Siirtyminen työelämään on edelleen haaste, ja tyytymättömiä oltiin nuorten palkkasyrjintään, kun samasta työstä maksetaan vähemmän pelkästään iän perusteella. Myös asuminen ja liikenne olivat keskeisiä ongelmia, samoin digitalisaatio ja ongelmat epävirallisen oppimisen avulla hankittujen taitojen tunnustamisessa ja validoinnissa.

3. Yleistä

3.1 ETSK pitää strategiaa tervetulleena. Komitea katsoo, että strategian olisi oltava kattava suunnitelma, joka johtaa tehokkaasti toivottuihin tuloksiin ja jolla on lisäarvoa nuorille, jotta se olisi enemmän kuin osiensa summa ja tuloksekkaampi kuin kokoelma erilaisia toimia. ETSK katsoo, että strategian olisi yhdistyttävä tiiviimmin EU:n nykyisiin ohjelmiin, kuten Erasmus+ -ohjelmaan, nuorisotakuuseen ja Euroopan solidaarisuusjoukkoihin.

3.2 Toimintapoliittisia kysymyksiä koskevan kokonaisvaltaisen lähestymistavan käsite on vallannut alaa viime aikoina. EU:ssa ja jäsenvaltioiden tasolla se on yleinen. Tämä on myönteinen seikka, koska näin tunnustetaan, että sosiaaliset ongelmat eivät aina mahdu selkeisiin hallinnollisiin kategorioihin. Hallintoyksiköitä määrittävien perinteisten roolien, talousarviokäytänteiden ja kulttuurien purkaminen on kuitenkin valtavan haasteellista, ja onkin varmistettava, ettei kokonaisvaltaisesta lähestymistavasta tule patenttiratkaisua aina, kun ongelma on liian vaikea tai kun poliittisten päätösten tekijät yksinkertaisesti haluavat valita jonkin toisen vaihtoehdon.

3.3 ETSK katsoo, että EU:n nuorisopolitiikan olisi oltava erottuvampaa ja kestäväpohjaisempaa sekä EU:n että jäsenvaltioiden tasolla, jos sitä on määrä arvioida asianmukaisesti esimerkiksi EU-ohjausjakson ja sosiaali-indikaattoreiden tulostaulun yhteydessä.

3.4 Yleisesti ottaen strategia tarvitsee enemmän oikeuksiin perustuvan lähestymistavan. Tämä on tärkeää, sillä YK:n yleissopimus lapsen oikeuksista (joka ei luonnollisesti kata koko nuorisoa) on laadittu tältä pohjalta, ja siinä määrätään valtioiden suoriutumisen säännöllisestä tarkastelusta hyväksytyjen mittareiden avulla. Nuorisotyötä itseään sekä vapaaehtoissektorin asemaa koskevat ehdotukset ovat vahvoja. Tämä on hyvin tärkeää, sillä uudet, instrumentalisemmat lähestymistavat ”nuorten parissa työskentelyyn” ovat yleistyneet kansainvälisesti.

3.5 ETSK katsoo, että strategialla olisi pyrittävä edistämään jäsenvaltioiden tosiasiallista lähentymistä ylöspäin nuorisopolitiikan alalla. Tämä on sitäkin perustellumpaa, koska kaikille jäsenvaltioille on tarjolla merkittäviä määriä EU:n rahoitusta (esim. Erasmus). EU:n muilla rahoitusaloilla sovelletaan yhteisrahoitusta, joka edistää lähentymistä ja yleisemmin EU:n laajuista yhteistä lähestymistapaa. Komitea katsoo, että strategiaa ajatellen tästä olisi paljon opiksi otettavaa.

3.6 ETSK on samaa mieltä komission kanssa nuorisotyöntekijöiden ratkaisevasta asemasta ja heidän ainutlaatuisesta merkityksestään nuorille näiden siirtyessä aikuisuuteen, mutta painottaa, että nuorisotyön laatu perustuu suurelta osin julkisten palvelujen rahoitukseen. Eräissä jäsenvaltioissa julkisen sektorin leikkaukset ja palkkojen jäädyttäminen on sekä heikentänyt nuorisotyöntekijöiden työn laatua että johtanut siihen, että alalla on paljon työpaikkoja avoimena. ETSK vaatii tämän vuoksi lisäinvestointeja julkisiin palveluihin.

3.7 Tästä huolimatta komissio on oikeassa painottaessaan, että jäsenvaltioiden on osoitettava omia resurssejaan nuorisopolitiikkaan. Tämän osalta ehdotukset rahoituksen seurannasta ovat hyvin rohkaisevia, mutta niiden on katettava myös jäsenvaltioiden työ ja muut monialaisen toimintapolitiikan alat. ETSK katsoo, että työmarkkinaosapuolten ja kansalaisyhteiskunnan järjestöjen olisi osallistuttava seurantaan kaikilla tasoilla.

3.8 Komitea on samaa mieltä komission kanssa siitä, että jäsenvaltioiden on tutkittava innovatiivisia ja vaihtoehtoisia demokraattisen osallistumisen muotoja. ETSK on kuitenkin vahvasti sitä mieltä, että yhteiskunnallisen osallistumisen nykyisiä tapoja on tuettava enemmän, myös taloudellisesti. Niitä ovat vapaaehtoistoiminta, nuorisoneuvostot, osallistuminen kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden, ammattiyhdistysten ja työpaikkaneuvostojen toimintaan. Koska nuoret ovat Euroopan tulevaisuus, heitä on rohkaistava osallistumaan paikallisvaaleihin ja Euroopan parlamentin vaaleihin sekä antamaan aktiivisen panoksensa kaikenlaiseen kansalais- ja poliittiseen toimintaan.

3.9 ETSK katsoo, että strategiassa, jossa keskitytään kolmen toiminta-alaan eli osallistamiseen, yhdistämiseen ja vaikutusmahdollisuuksiin, olisi viimeksi mainittua toimintoa laajennettava digitalisoinnin, ilmastonmuutoksen ja populismin lisääntymisen kaltaisia globaaleja haasteita kohtaavien nuorten suojeluun, tukeen sekä näiden varustamiseen siihen oikeuksin, tiedoin ja taidoin. Koska yksi EU:n ensisijaisista tavoitteista on kansalaistensa ”suojeleminen”, komitea katsoo, että tavoitteen olisi katettava myös nuoret aikuisväestön tavoin. Nuorten olisi myös voitava hyötyä ETSK:n ajamasta ”digitaalisesta oikeudenmukaisuudesta”⁽⁵⁾, jonka tarkoituksena on suojella Euroopan kansalaisia digitaalivallankumouksen kielteisiltä puolilta, tai laajemmassa yhteydessä ILO:n kannattamasta ”oikeudenmukaisesta siirtymästä”.

Nuoret ja työelämä

3.10 Vaikka strategian on oltava selkeä eikä tavoitteita saa olla liikaa, ETSK katsoo, että nykyisessä strategiassa olisi kiinnitettävä enemmän huomiota nuoriin vaikuttaviin sosiaalisiin kysymyksiin ja työllisyyskysymyksiin, erityisesti työn tulevaisuutta koskevaan keskusteluun. Tämä keskustelu kattaa muun muassa digitalisaation, alustat, työmarkkinoiden hajanaisuuden ja sattumanvaraisuuden, jotka koskevat erityisesti nuoria.

3.11 Työstä opiskelun ohella tulee monille nuorille päivittäistä rutiinia. Tämän vuoksi ETSK katsoo, että tulevassa EU:n nuorisopolitiikassa olisi edistettävä demokratiaa työpaikoilla muun muassa kehittämällä työmarkkinavuoropuhelua ja suojelemalla työsuhteeseen liittyviä nuorten oikeuksia. Työmarkkinoilla olevilta nuorilta ei saisi evätä aikuisväestölle annettuja oikeuksia, eikä varsinkaan oikeutta samaan minimipalkkaan⁽⁶⁾, eläkkeitä ja suojelua epävarmoilta työsuhteilta (nollatuntisopimukset), palkattomalta harjoittelulta tai näennäisesti itsenäiseltä ammatinharjoittamiselta. Myös nuorten ääntä olisi kuunneltava yhteiskunnassa ja työpaikoilla. Sen lisäksi tulisi voimakkaasti rohkaista nuoria osallistumaan työpaikan edustuksellisiin elimiin (ammattiyhdistyksiin ja työpaikkaneuvostoihin), kuten tehdään eräissä maissa, missä työpaikoilla on erityisiä nuorten edustajien neuvostoja.

3.12 Erällä nuorilla on lisäksi lapsia, ja EU:n toimintapolitiikat, kuten työn ja perhe-elämän yhteensovittamista koskeva uusi direktiivi, koskevat myös nuoria, jotka yhdistävät työskentelyn ja opiskelun sekä sukulaisistaan huolehtimisen. Työpaikkojen digitalisaation vuoksi nuorten työllisyystilanne tulee epäilemättä poikkeamaan heidän vanhempiansa työllisyystilanteesta. ETSK esittää, että strategiassa kiinnitetään enemmän huomiota sosiaali- ja työpolitiikkaan, koska työmarkkinapolitiikalla on suuri merkitys nuorten sukupolvien elämässä.

3.13 Erityisen tärkeää työmarkkinapolitiikka on siksi, että monissa maissa vuonna 2008 puhjenneen talouskriisin aiheuttama työttömyys vaikutti sitä seuraavina vuosina eniten juuri nuoriin. Vaikka nuorisotyöttömyys on vähentynyt, työttömien nuorten määrä on lähes kaksinkertainen työssäkäyviin verrattuna⁽⁷⁾. Useissa tapauksissa viime aikoina luodut työpaikat ovat laadultaan huonompia tai tarjoavat huonommat mahdollisuudet edetä niistä pysyviin, täysiaikaisiin työsopimuksiin kuin ennen kriisiä oli asian laita (esimerkkeinä määräaikaistetyösopimukset ja nollatuntisopimukset).

Nuorten koulutus ja terveys

3.14 Strategialla pyritään siihen, että poliitikot kuulisivat edustusta vailla olevien nuorten äänen. Tämän toteuttamiseksi tarvitaan lisää toimia, jotta saadaan yhä kauemmas työmarkkinoista ja koulutusjärjestelmästä ajautuneet nuoret integroitua yhteiskuntaan. Vaikka työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten (engl. not in education, employment or training, NEET) määrässä on tapahtunut hienoista kehitystä parempaan, 10,9 prosenttia 15–24-vuotiaista ja 17,7 prosenttia 25–29-vuotiaista nuorista oli edelleen juuttuneena tähän tilanteeseen vuonna 2017. Taitojen ja osaamisen parantamisella on myönteinen vaikutus nuorten työllistettävyyteen, mutta tämä tekijä ei yksinään määritä työllisyyden kasvua. Tällainen osallistumattomuus vaikuttaa merkittävästi nuorten elämään ja toiveisiin ja voi johtaa köyhyyteen ja sosiaaliseen syrjäytymiseen. Työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten jääminen edelleen niiden ulkopuolelle aiheuttaa myös julkisia kustannuksia, joiden Eurofound arvioi (2012, 2014) olevan noin 1,2 prosenttia kansallisesta BKT:sta. Nämä nuoret myös kannattavat todennäköisemmin ääri liikkeitä ja muukalaisvihamielisiä ideologioita.

3.15 Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin 4 artiklassa, jossa käsitellään työllisyyden aktiivista tukemista, todetaan: ”Nuorilla henkilöillä on oikeus täydennyskoulutukseen, oppisopimuskoulutukseen, harjoitteluun tai tasokkaaseen työtarjoukseen neljän kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta tai koulutuksen päättämisestä.” Nuorisostrategian tulisi tukea tämän periaatteen toteutumista erityisesti edistämällä kansalaisyhteiskunnan ja työmarkkinaosapuolten välistä yhteistoimintaa tällä alalla toteutettavien erilaisten toimintapolitiikkojen suunnittelemisessa ja seuraamisessa. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää strategioihin, joiden avulla pyritään saavuttamaan työmarkkinoilta erkaantuneet nuoret ja saamaan heidät takaisin työelämään tai koulutukseen.

⁽⁵⁾ EUVL C 237, 6.7.2015, s. 1

⁽⁶⁾ EUVL C 125, 21.4.2017, s. 10

⁽⁷⁾ EUVL C 125, 21.4.2015, s. 10

3.16 Euroopan nuorisostrategiassa olisi siis sovellettava yleiseurooppalaista strategiaa tämän ryhmän tavoittamiseksi. Kansallisten viranomaisten, eurooppalaisten työmarkkinaosapuolten, kansallisten nuorisoneuvostojen ja nuorisoalan tiivis yhteistyö on tässä ratkaisevaa tuloksien saavuttamiseksi.

3.17 Nuoret käyttävät yleensä suuren osan ajastaan koko- tai osa-aikaisessa koulutuksessa. Koulutus on yksi politiikanaloista, missä EU:n toimivaltuudet ovat rajoitetut, poikkeuksena huolehtia siitä, että ”jokaisella on oikeus laadukkaaseen ja inklusiiviseen opetukseen, koulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen sellaisten taitojen ylläpitämiseksi ja hankkimiseksi, jotka mahdollistavat täysipainoisen osallistumisen yhteiskunnan toimintaan ja auttavat työmarkkinoille siirtymisessä”, kuten todetaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin ensimmäisessä periaatteessa. Myös tätä alaa varten oli edellisessä strategiassa oma pilari.

3.18 Nuorten mielenterveys on keskeinen asia nuorisotyössä ja kaikille nuorten parissa työskenteleville. Yleisesti ottaen terveys kuuluu jäsenvaltioiden toimivaltaan, mutta mielenterveys on kansanterveyteen liittyvä näkökohta, jossa EU:lla on toimivaltaa, joten sen olisi oltava näkyvä osa strategiassa suunniteltua monialaista työtä. Tämän vuoksi on kiinnitettävä erityistä huomiota sellaisiin asioihin kuin ahdistus, masennus ja itsemurhaluvut nuorten keskuudessa.

3.19 Parhaista käytännöistä nuorten parissa työskentelyssä saadaan yhä enemmän esimerkkejä jäsenvaltioiden tasolla. Myös nuorisotyöllä on osoitettu olevan myönteinen vaikutus nuorten mielenterveyteen. ETSK katsoo, että strategiassa on kiinnitettävä enemmän huomiota nuorten mielenterveyteen.

3.20 Monissa kansallisissa toimintapolitiikoissa painotetaan vastaavasti nuorten fyysistä terveyttä. Tällä saralla ilmenee monia huolestuttavia seikkoja. Lasten ja nuorten ylipainoisuutta pidetään yhä yleisemmin huolenaiheena, samoin kuin eri aineiden väärinkäyttöä ja laillisina markkinoituja muokattuja huumeita. Vaikka jäsenvaltioissa edelleen sovelletaan melko erilaisia lähestymistapoja, nuorisokysymyksiin sovellettavassa monialaisessa lähestymistavassa ei voida sivuuttaa näitä huolia, ja niihin on puututtava EU:n asiaankuuluvan toimivallan nojalla. Nämä alat olivat selkeitä pilareita edellisessä strategiassa, ja niihin on tärkeää kiinnittää edelleen suurta huomiota monialaisessa työssä.

Tasa-arvo

3.21 Nuorison työllisyys, nuorisopolitiikka ja tasa-arvo ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa. EU on toteuttanut huomattavasti toimia tällä alalla, ja kaikissa jäsenvaltioissa on voimassa asiaa koskevaa lainsäädäntöä. Nuoret kohtaavat kuitenkin edelleen syrjintää monissa yhteyksissä, kuten asumisessa ja palveluissa, jotka ovat heille erityisen tarpeellisia, esimerkkinä julkinen liikenne. Tasa-arvolainsäädännössä on useissa tapauksissa keskitytty pikemminkin vanhempiin ihmisiin. On olemassa yhdeksän yleistä perustetta kieltää syrjintä jäsenvaltioissa. Meidän on huolehdittava siitä, että tämäntyyppisen syrjinnän kohteeksi joutuvat nuoret kuuluvat asianmukaisesti EU:n nuorisostrategian piiriin. Ryhmiä on useita, mutta komitea mainitsee niistä seuraavat, joihin pitää kiinnittää enemmän huomiota asiakirjassa:

- vammaiset nuoret
- nuoret muuttajat ja pakolaiset
- nuoret naiset ja tytöt
- nuoret hlbtqi+-henkilöt.

3.22 Monissa nuorisokysymyksiä käsittelevissä EU:n toimintapolitiikoissa on viime aikoina kohdennettu huomio radikalisoitumiseen. Integroinnin on kuitenkin oltava osa nuorille tarjottuja monipuolisempi toimenpiteitä, mitä onkin korostettava strategiassa. Se on luonnollinen osa myös nuorisotyöllisyysohjelmia.

4. Erityistä

4.1 ETSK on tyytyväinen EU:n nuorisokoordinaattorin uuden tehtävän luomiseen. Koordinaattorin pitäisi kuulla nuoria ja vaikuttaa nuorisopolitiikan monialaiseen ulottuvuuteen. Jälkimmäiseen seikkaan olisi pantava pääpaino. Koordinaattorin olisi myös edistettävä ja sujuvoitettava vastaavanlaisia prosesseja jäsenvaltioiden tasolla ja oltava komission tavoin mukana neuvoston kokouksissa.

4.2 Myös ehdotus nuorisoalaa koskevista kansallisista toimintasuunnitelmista on tervetullut. Tarvitaan selkeitä tavoitteita, seuranta ja kehitystä nuorten tukemisessa. ETSK kannattaa vahvasti komission ajatusta siitä, että tarvitaan tiiviimpi yhteys rahoituksen ja kansallisen toimintasuunnitelman välille.

4.3 Siirtyminen järjestelmällisestä vuoropuhelusta osallistavampaan nuorisoasioita koskevaan EU:n vuoropuheluun on erittäin tervetullutta. Osallistamista on kuitenkin lisättävä, ja se voitaisiin tehdä laajentamalla osallistuvien organisaatioiden tyyppiä ja luonnetta sekä ottamalla mukaan useammanlaisia ryhmiä. Nuorten vapaaehtoistoimintajärjestöjen ja kansallisten nuorisoneuvostojen olisi kuitenkin edelleen oltava pääroolissa tässä työssä, sillä ne ovat lähellä nuoria ja omaavat valtavasti kokemusta.

4.4 Euroopan nuorisoportaalien yhdistäminen keskitetyksi digitaalseksi asiointipisteeksi, jonka kautta nuoret voivat olla vuorovaikutuksessa EU:n kanssa, on tervetullut ajatus, mutta erityistä huomiota on kiinnitettävä portaalien saatavuuteen ilmaisten internetyhteyksien ja ilmaiskäytössä olevien tietokoneiden kautta, erityisesti jäsenvaltioiden muita heikommassa asemassa olevien nuorten osalta. Komission on myös pystyttävä seuraamaan nuorten jatkuvaa liikehdintää sosiaalisessa mediassa.

4.5 Ehdotusten mukaan nuoret ovat etulyöntiasemassa teknologian muutoksen osalta. On kuitenkin todettava, että on myös digitaalisesti syrjäytyneitä nuoria. Nuorten parissa työskentelevien on lisäksi oltava tietoisia nuorten teknologia-nkäytön myönteisistä ja kielteisistä puolista (esim. mielenterveyskysymykset ja valeutisten haasteet).

4.6 Liikkuvuus on keskeinen eurooppalainen arvo ja keskeisessä asemassa nuoriso-ohjelmissa, mutta sillä voi olla varjopuolensa, erityisesti maissa, joista muutetaan ulkomaille, väestö vähenee tai joissa esiintyy "aivovuotoa" tai "työvoimavuotoa". Saattaa kuitenkin avautua mahdollisuuksia helpottaa tätä kysymystä hyödyntämällä Euroopassa olevaa uutta muuttaja- ja pakolaisväestöä.

4.7 ETSK pitää epävirallisen ja arkioppimisen validointia koskevia komission ehdotuksia tärkeinä. Olisi rohkaisevaa nähdä joitakin nuorisoalalla ja muuallakin kehitettyjä malleja.

4.8 Nuorisotapahtumia, joihin EU:n toimielimet osallistuvat, on nyt onneksi paljon, ja niiden kaikkien arviointi olisi hyödyllistä. On myös tutkittava, onko niiden välillä saavutettavissa lisää synergioita. Järjestelmällisen vuoropuhelun etuna on se, että se on pikemminkin jatkuvaa kuin kertaluonteista. Nuorten jatkuva osallistuminen heitä koskevaan päätöksentekoon olisi katsottava ensisijaiseksi seikaksi. Onkin tärkeää, että tämä koskee kaikkia politiikanaloja eikä pelkästään nuorisopolitiikkaa. Kertaluonteisia tapahtumia järjestävien toimielinten olisi pyrittävä kohti nuorten jatkuvaa osallistamista työskentelyynsä.

4.9 ETSK katsoo, että riippumattoman nuorisotiedotuksen vahva asema on tärkeä valeutisten ja liiallisen sähköisiin välineisiin luottamisen aikakautena. Suhteen luotettaviin aikuisiin olisi edelleen oltava keskeinen piirre nuorisotyössä ja nuorisopolitiikassa.

4.10 ETSK katsoo, että muiden nuorille sukupolville suunnattujen toimintapolitiikkojen tavoin strategian olisi oltava merkittävä väline EU:n vastaisen mielialan ja populismin torjumisessa nuorten keskuudessa.

4.11 ETSK pitää EU:n uutta erityistä nuorisostrategiaa tervetulleena. Komitea suosittelee kuitenkin painokkaasti, että nuorisokysymykset liitetään osaksi jokaista politiikanalaa Euroopan komission kaikkien eri pääosastojen myötävaikutuksella.

Bryssel 18. lokakuuta 2018

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Luca JAHIER*